

ROZHODNUTÍ

Nejvyšší soud jako povinný subjekt ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“ anebo „Svlnf“), rozhodl o žádosti **V. P.**, nar. XY, trvale bytem XY, s e-mailovou adresou XY@gmail.com (dále jen „žadatel“), ze dne 15. 8. 2022, sp. zn. vide supra (dále jen „projednávaná žádost“),

takto:

Podle § 15 odst. 1 v souladu s § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona se projednávaná žádost v bodech 1 a 3 **odmítá**.

Odůvodnění:

Povinný subjekt obdržel projednávanou žádost v následujícím znění (důraz doplněn):

„Vážení,
ve věci dovolání podaného k Vašemu soudu Stavebním bytovým družstvem Svatopluk, IČO: 256 49 540, proti rozhodnutí Krajského soudu v Praze o zaplacení nájemného správci konkursní podstaty úpadce H-SYSTEM a.s., IČO: 601 92 291, popsaného v novinovém článku například zde: <https://www.novinky.cz/clanek/krimi-soud-odložil-vykonatelnost-rozsudku-40434434>

si Vás na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, dovoluji požádat o následující informace:

1. poskytnutí anonymizované **kopie dovolání** Stavebního bytového družstva Svatopluk v předmětné věci,
2. poskytnutí anonymizované kopie rozsudku soudu prvního a druhého stupně v předmětné věci,
3. poskytnutí anonymizované **kopie žádosti** Stavebního bytového družstva Svatopluk **o odložení vykonatelnosti** předmětného rozhodnutí,
4. poskytnutí anonymizované kopie rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR o odkladu vykonatelnosti rozhodnutí napadnutého dovoláním.

Vyžádané informace laskavě zašlete v elektronické podobě na můj e-mail XY@gmail.com.“

K výroku rozhodnutí:

Podle čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) jsou svoboda projevu a právo na informace zaručeny.

Podle čl. 17 odst. 5 Listiny jsou státní orgány a orgány územní samosprávy povinny **přiměřeným** způsobem poskytovat informace o své činnosti. Podmínky a provedení stanoví zákon. Zákonem, který provádí uvedené ustanovení čl. 17 odst. 5 Listiny, je právě informační zákon.

Podle § 1 informačního zákona tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje pravidla pro poskytování informací a dále upravuje podmínky práva svobodného přístupu k těmto informacím.

Čl. 4 odst. 4 Listiny uvádí následující: *„Při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu. Taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena.“*

Čl. 17 odst. 4 pak zní následovně: *„Svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.“*

Čl. 10 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) stanovuje možnosti omezení svobody projevu (tedy v důsledku i práva na informace) následovně (podtržení doplněno): *„Výkon těchto svobod, protože zahrnuje i povinnosti i odpovědnost, může podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a které jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, zabránění úniku důvěrných informací nebo zachování autority a nestrannosti soudní moci.“*

Podle § 15 odst. 1 informačního zákona *„pokud povinný subjekt žádosti, byť jen zčásti, nevyhoví, vydá ve lhůtě pro vyřízení žádosti rozhodnutí o odmítnutí žádosti, případně o odmítnutí části žádosti“*. Povinné subjekty ve smyslu § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona *„neposkytnou informace o rozhodovací činnosti soudů, s výjimkou rozsudků.“*

Předmětem projednávané žádosti je mj. požadavek na poskytnutí anonymizované kopie dovolání ve věci u Nejvyššího soudu pod sp. zn. **28 Cdo 1106/2023**, tedy informace, která má původ a bezprostředně se týká rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu, respektive se jedná o informaci (dokument) z konkrétního soudního řízení (soudního spisu).

V případě projednávané žádosti se tak jedná o požadavek na poskytnutí informace z rozhodovací činnosti soudů, kterou s odkazem na § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona Nejvyšší soud jako povinný subjekt neposkytuje, respektive doposud v žádném řízení podle informačního zákona neshledal natolik závažné důvody, aby tímto způsobem zasáhl do zákonem chráněné oblasti rozhodovací činnosti soudů.

V dané souvislosti je nutné upozornit, že požadovaná informace má v zásadě neveřejný charakter, respektive se **jedná o informaci, která se obecně neposkytuje a nikde nezveřejňuje. Právní řád naopak striktně reguluje okruh osob i rozsah přístupu k informacím ze soudního řízení**, a to jak pro v řízení „vystupující“ osoby (zejména účastníky či strany soudního řízení), tak i pro jiné osoby, které mají na přístupu k těmto informacím právní či „vědecko-studijní“ zájem (srov. podrobně dále). **O to silnější musejí být podle názoru povinného subjektu důvody k prolomení této ochrany** (k tomu srov. např. bod 65 rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 29. 9. 2020, čj. 10 A 176/2019 – 63).

Dovolání účastníka (strany) řízení je také již vypracováno s vědomím, že **se jedná o neveřejný dokument, vytvořený toliko pro dané soudní řízení před Nejvyšším soudem**, k němuž má přístup striktně omezený počet osob. Přitom je plně na zvážení rozhodujícího tělesa (příslušného soudního senátu), zda a v jakém rozsahu bude z textu dovolání následně citovat v textu svého meritorního rozhodnutí, respektive jakým způsobem bude rekapitulovat jeho obsah. Poskytováním neveřejných informací ze soudního řízení by důvodně mohla být ohrožena autorita a nestrannost soudní moci, kterou chrání čl. 10 odst. 2 Úmluvy.

Míra „veřejnosti“ požadovaného dokumentu se tedy projevuje např. ve skutečnosti, že je plně v rukou rozhodujícího orgánu, v tomto případě příslušného senátu Nejvyššího soudu, jakým způsobem a v jakém rozsahu bude dosavadní řízení, jednotlivé návrhy a vyjádření, rekapitulovat v textu (závěrečného) rozhodnutí. Je tak na posouzení příslušného soudního senátu, jaké skutečnosti mají význam pro rozhodnutí a jaké nikoli, respektive s jakou mírou obecnosti či konkrétnosti budou tyto skutečnosti v textu rozhodnutí reprodukovány (mj. pro zajištění veřejné kontroly výstupů soudní činnosti).

Povinný subjekt dále v obecné rovině konstatuje, že se míra veřejnosti soudního rozhodování v čase postupně vyvíjela směrem k větší transparentnosti, ovšem v patřičných fázích soudního procesu, v nichž má „veřejnost“ řízení odůvodněný význam. Veřejnými jsou tak zpravidla zákonem definované části soudních řízení před soudy nižších stupňů, rovněž rozsudek se vždy vyhláší veřejně. I proto jsou stále častěji veřejně dostupná také soudní rozhodnutí, v posledních dekádách pak především prostřednictvím internetové sítě. Ustanovení o veřejném vyhlášení rozsudku přitom nelze bez dalšího aplikovat na ostatní neveřejné fáze soudního řízení, či jednotlivé dokumenty, které sloužily jako podklad pro vydání rozhodnutí. Povinný subjekt proto uzavírá, že právo na přístup k informacím ze soudního řízení není bezbřehé a nelimitované, jako ostatně i všechna další práva.

Povinný subjekt dále upozorňuje, že je nutné vnímat také smysl a účel veřejnosti či neveřejnosti soudního řízení. Dílčí neveřejnost soudního řízení je potřeba v dané souvislosti chápat i jako projev ochrany jednotlivých účastníků (popř. stran) před přílišnými zásahy do jejich soukromí. Jak v občanskoprávním, tak i v trestním řízení, jistě dotčené osoby nechtějí, aby se třetí osoby seznamovaly s jejich citlivými údaji ve větší míře, než je nezbytné.

S odkazem na výše uvedené povinný subjekt znovu připomíná, že zatímco rozhodnutí (jeho odůvodnění) je příslušnými soudci vytvářeno od prvopočátku jako veřejný dokument, u textu dovolání je situace naprosto opačná, advokáti jej sepisují jako podklad pro neveřejné (písemné) soudní řízení před dovolacím soudem.

K tomu je příhodný i následující komentářový závěr k § 44 občanského soudního řádu, byť ve své podstatě řeší jinou situaci, žádost o nahlížení do spisu (důraz doplněn): „I když to zákon u nahlížení do spisu explicitně nestanoví, **je třeba při nahlížení šetřit i obchodní tajemství, důležitý zájem účastníků** (například v řízení o rozvod manželství detailní informace o intimním soužití, nebo o nevěře) **a mravnost** (například v řízení o náhradě újmy informace o průběhu škodního jednání vůči nezletilé osobě, fotografie či videonahrávky apod.), obdobně jako při jednání (viz § 116, VS v Praze 7 Cmo 354/2015). **Osobám, které nejsou na řízení bezprostředně zúčastněné, proto předseda senátu nahlížení do takových informací zásadně neumožní, obdobně jako u utajovaných informací.**“ Citováno z: SVOBODA, SMOLÍK, LEVÝ, DOLEŽÍLEK a kol. Občanský soudní řád. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 242.

Povinný subjekt, jak je dennodenně zřejmé z praxe (srov. dále), se nebrání poskytování informací o **výsledcích** rozhodovací činnosti jednotlivých senátů či kolegií Nejvyššího soudu, které musejí být zcela jistě pod veřejnou kontrolou, avšak v souladu s § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona **neposkytuje informace o samotném průběhu rozhodovací činnosti, která k závěrečnému rozhodnutí vedla**, případně neposkytuje ani informace bezprostředně navázané a související s vydaným rozhodnutím či ani informace z další fáze navazujícího řízení, např. před Ústavním soudem.

Projednávaná žádost v dané části podle názoru povinného subjektu ani nedává značný prostor k úvaze, zda informace (ne)poskytnout. Na rozdíl např. od ustanovení § 11 odst. 1 informačního zákona, který uvádí (důraz doplněn) „**Povinný subjekt může omezit poskytnutí informace, pokud**“, se v ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona výslovně píše (důraz doplněn) „**Povinné subjekty dále neposkytnou informace o rozhodovací činnosti soudů s výjimkou rozsudků**“. Podle povinného subjektu tak zákonodárce výslovně omezuje správní úvahu k poskytování jednotlivých informací z rozhodovací činnosti soudů. Povinný subjekt k tomuto závěru odkazuje nejen na samotné striktní znění informačního zákona, ale taktéž i na nálezy Pléna Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 2/10, jímž bylo změněno původní znění § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona, resp. zrušeno původně začleněné slovo „pravomocných“, rozumějme rozsudků. V předmětné části informačního zákona tak Plénum Ústavního soudu rozšířilo práva žadatelů na poskytnutí i nepravomocných rozsudků ze strany povinných subjektů, **avšak ponechalo zákonným neposkytnutí dalších informací z průběhu soudního řízení, resp. rozhodovací činnosti soudů**. Ochranu informací ze soudního řízení tak plénum Ústavního soudu obecně shledalo legitimním důvodem pro omezení práva na informace.

Na základě výše uvedeného se tak jeví, že informační zákon kategoricky zakazuje poskytnutí jakýchkoli informací o rozhodovací činnosti soudů – s výjimkou „rozsudků“. Aplikovaný zákonný důvod pro odmítnutí žádosti o informace tak bude naplněn vždy, pokud nebude v daném případě shledán závažný důvod (veřejný zájem) pro poskytnutí požadovaných informací (a contrario bod 34 rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 21. 4. 2021, č. j. 8 A 131/2019- 60). Povinný subjekt tak v souladu s respektem k minimálnímu omezení základních lidských práv přistoupil k vážení v kolizi stojících základních práv (veřejných zájmů, podrobně dále).

K neposkytování informací z rozhodovací činnosti soudu na základě informačního zákona poukazuje povinný subjekt taktéž na rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 28. 5. 2020, sp. zn. 29 A 170/2017 (zvýraznění doplněno povinným subjektem):

*„17. Právo na informace je garantováno zejména v čl. 17 Listiny základních práv a svobod, ale také v čl. 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. **Tato práva nejsou bezbřehá a absolutní, ale naráží na určitá omezení a limity.***

*24. Povinnému subjektu lze přitakat v tom, že poskytnutím textu stížnosti ještě před ukončením řízení o ní by mohlo dojít k ohrožení nezávislosti a nestrannosti rozhodujícího soudu, zde žalovaného. Je naprosto běžné, že soudy neposkytují v režimu práva na informace obsah návrhů na zahájení řízení před rozhodnutím o nich, a i později se lze s obsahem takových podání seznámit spíše formou rozhodnutí, v němž je obsah návrhu rekapitulován. Uvedené zcela jednoznačně míří na to, aby nemohlo dojít k ovlivňování soudců, vyvíjení tlaku na ně, jak mají v dané věci rozhodnout. **Kontrola jejich práce je možná posléze, cestou poskytnutí soudního rozhodnutí.**“*

Dále je příhodné odkázat i na rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 7. 12. 2016, sp. zn. 29 A 133/2015, v němž je uvedeno mj. následující (důraz doplněn):

*„Vůle zákonodárce je přitom v tomto ohledu zcela zřejmá, **jiné informace o rozhodovací činnosti soudů než ty, které jsou obsaženy v soudních rozhodnutích, povinné subjekty nemohou žadatelům poskytnout.***

*/.../ **Z uvedeného plyne, že z informační povinnosti je vyňat celý rozhodovací mechanismus soudu v konkrétní věci, s výjimkou rozhodnutí.***

*/.../ V této souvislosti lze dále uvést, že z **hlediska veřejné kontroly soudnictví je podstatná zejména obecná dostupnost soudních rozhodnutí.** Na základě této dostupnosti pak mohou být jednotlivá rozhodnutí předmětem veřejného diskurzu.“*

Dále je vhodné upozornit na skutečnost, že Nejvyšší soud již od roku 2002 zcela bezvýjimečně zveřejňuje všechna rozhodnutí ze soudní agendy na webu www.nsoud.cz . Široké veřejnosti, médiím i odborné právnícké komunitě je tak zprostředkován bezprostřední pohled na výsledky práce soudců Nejvyššího soudu. Všechna rozhodnutí je možno podrobovat (nejen) odborné kritice. Povinný subjekt je toho názoru, že tato skutečnost (bezvýhradné zveřejňování výsledků rozhodovací činnosti) dále oslabuje zájem veřejnosti na poskytnutí jiných informací o rozhodovací činnosti, které nejsou zahrnuty v textu rozhodnutí. Nejvyšší soud je tak připraven v souvislosti se zveřejňováním všech svých meritorních rozhodnutí na případnou kritiku a zcela bez omezení tak (po splnění obvyklých technických, popř. administrativních podmínek) umožňuje široké veřejnosti kontrolu práce jednotlivých soudních senátů. Povinný subjekt se pouze brání možné kritice na základě v zásadě neveřejných informací, což by mohlo vést k ohrožení autority a nestrannosti soudní moci.

Nejvyšší soud navíc nemůže jakkoli ovlivnit další „manipulaci“ s poskytnutými informacemi ze strany jednotlivých žadatelů, nemůže tak ani zabránit případným dezinterpretacím či účelovému zneužití poskytnutých informací. Popsanému nejen, že nejde předejít, ale je i velmi (zvláště technicky) složité takovéto případné zkreslující výklady rozhodnutí vyvracet a uvádět na pravou míru. Uvážení určitého širšího kontextu pro posuzování žádostí o informace bylo podle názoru povinného subjektu aprobeováno například rozhodnutím Krajského soudu v Brně ze dne 29. 4. 2021, č. j. 30 A 56/2019 – 73, k tomu srovnejte bod 13 citovaného rozhodnutí, případně i následující citaci (bod 21 rozhodnutí): *„**Rozpitvávání těchto skutečností nemůže nikterak přispět k veřejné kontrole soudní moci a přístup k těmto informacím je naopak při nesprávné prezentaci získaných znalostí snadno zneužitelný k tomu, aby důvěru v soudy narušil.**“*

Krajský soud tak vzal při svém rozhodování v potaz i velmi omezené možnosti soudce či soudu reagovat na případnou kritiku vycházející z těchto v zásadě neveřejných informací, které mohou ohrozit autoritu a nestrannost soudní moci. Kritériem pro posouzení důvodnosti žádosti byla i skutečnost, zda jsou požadované informace způsobilé „*přispět k veřejné kontrole soudní moci*“. Povinný subjekt je toho názoru, že v případě projednávané žádosti požadovaná informace (text dovolání), nemůže přispět ke kontrole výkonu rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu, naopak může bez dalšího důvěru veřejnosti v soudní systém ohrozit (viz výše citace rozhodnutím Krajského soudu v Brně ze dne 29. 4. 2021, č. j. 30 A 56/2019 – 73).

Hodnotu autority a nestrannosti soudní moci, respektive důvěru veřejnosti v soudní systém a rozhodování soudů, je podle názoru povinného subjektu nezbytné chránit nejen ve fázi soudního řízení před rozhodnutím soudu v dané věci, ale zpravidla i po vydání rozhodnutí, respektive i v navazující „porozsudkové agendě“, v níž by dané rozhodnutí mělo před kritikou veřejnosti obstát „samo o sobě“. Do rozhodovací činnosti soudů jednoznačně spadá i text dovolání, jímž bylo řízení u Nejvyššího soudu zahájeno. Povinný subjekt opět konstatuje, že je plně na zvážení příslušného senátu Nejvyššího soudu, v jakém rozsahu bude text dovolání rekapitulovat či z něho v textu svého rozhodnutí přímo citovat zásadní pasáže.

Jak nicméně uvádí nálezný Ústavního soudu ze dne 17. 10. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1378/16 (důraz doplněn): „135. *Žádným zákonem nelze abstraktně vyloučit ochranu základních práv a svobod, zaručenou ústavním pořádkem. V každém jednotlivém případě střetu ústavně zaručených práv musejí soudy a jiné orgány veřejné moci **zvážit význam a intenzitu dotčených práv.***“

Na základě provedení **testu proporcionality** dospěl povinný subjekt k následujícím závěrům – test vhodnosti je splněn, jelikož zvolený nástroj (odmítnutí projednávané žádosti) dosahuje sledovaného cíle (ochrany vymezené skupiny informací). Test potřebnosti, jako druhý krok testu proporcionality, je rovněž splněn – povinný subjekt nemá k dispozici žádný mírnější nástroj, který by právo na informace omezoval v menší míře a který by současně sledovaného cíle (ochrany informací) dosahoval v potřebném rozsahu a kvalitě. Test přiměřenosti, jako třetí krok testu proporcionality, tedy vážení v kolizi stojících zájmů, rovněž svědčí ve prospěch závěru o neposkytnutí zákonem chráněných informací.

V případě projednávané žádosti je na jedné straně jako veřejný zájem svědčící pro neposkytnutí požadované informace ochrana autority a nestrannosti soudní moci, umocněný zájmem na neprolomení striktního omezení informačního zákona a zájmem na ochraně nerušeného průběhu soudního řízení, na druhé straně je chráněnou hodnotou základní právo na informace.

S právem na informace by mohlo být dále v kolizi i vlastnické právo, respektive právo podnikat – text dovolání je výsledkem tvůrčí činnosti advokáta, který realizuje svoje právo podnikat (vykonávat advokátní činnosti, čl. 26 Listiny). Poskytnutím textu dovolání by se tak žadatelé bezplatně dostali k vysoce odbornému právnímu podání, které by bylo teoreticky využitelné v jiných soudních řízeních. Lze si představit situaci, v níž se velký počet osob nachází v prakticky totožné právní situaci (např. se jedná o velký počet žalobců uplatňujících plnění ze shodného právního titulu), přičemž již byla podána dovolání a o některých z těchto dovolání již bylo i rozhodnuto.

Účastníci řízení, respektive jejich právní zástupci, by tak žádostí o text „úspěšného“ dovolání bezplatně získali jistý „formulář dovolání“, do něhož by v krajním případě prakticky stačilo jen vepsat např. jméno jejich klienta. Tímto postupem, u něhož by se mohlo teoreticky snad jednat i o nekalosoutěžní jednání (k tomu srov. § 2976 an. občanského zákoníku), by bylo zasaženo do práva podnikat advokáta, který dané dovolání vypracoval. Naznačený postup – další „využití“ textu dovolání, je možný prakticky u všech soudních řízení, tedy jak u dovolání, které bylo např. ze strany rozhodujícího senátu vyhodnoceno jako mimořádně kvalitní, tak i u „nekvalitních“ dovolání, která mohou být využitelná pro poučení se z chyb druhých. I v případě, že se jedná toliko o „individuální“ kauzu, tak je možné si představit další využití právní argumentace při budoucím řešení obdobného právního případu.

Naopak na druhé straně povinný subjekt neshledal žádný závažný důvod, který by odůvodňoval „prolomení“ ochrany informací z konkrétního soudního řízení. Žadatel žádný důvod pro osvědčení veřejného zájmu na poskytnutí požadovaných informací netvrdil (ani to nebyla jeho povinnost, povinný subjekt tuto skutečnost žadateli nijak neklade k tíži). Povinný subjekt v případě projednávané žádosti neshledává žádný silný veřejný zájem (důvod) k prolomení dotčeného ustanovení informačního zákona a zavedené praxe Nejvyššího soudu.

Povinný subjekt upozorňuje, že **právo na informace je** ústavně zakotveno v článku 17 Listiny jako **politické právo**, které v případě povinného subjektu zejména slouží **k veřejné kontrole soudní moci**. Povinný subjekt je tak toho názoru, že omezení práva na informace je plně důvodné i z hlediska naplnění ústavních kautel vyjádřených v čl. 4 odst. 4 Listiny a č. 17 odst. 4 Listiny, tedy je k omezení poskytnutí informace přistoupeno z legitimních důvodů, pro něž bylo omezení zákonodárcem stanoveno. Povinný subjekt je dále toho názoru, že dostal požadavkům na zvážení v kolizi stojících práv a postupoval ústavně konformním způsobem.

Pro úplnost povinný subjekt dodává, že si je plně vědom aktuální judikatury správních soudů, které v případě žádostí o informace ze **správních** spisů rozlišují mezi žádostmi o konkrétní dokumenty a žádostmi o (kompletní) kopie daných správních spisů. V tomto ohledu je nutné si uvědomit, že informační zákon neobsahuje kategorický zákaz poskytování informací ze správních řízení (správních spisů). **Jedná se tak zcela o zásadní rozdíl od žádostí o informace ze soudních spisů (soudních řízení), jejichž kategorickou nepřístupnost naopak informační zákon zcela jasně stanovuje**, respektive kategoricky stanovuje nemožnost poskytnutí informací „o rozhodovací činnosti soudů“.

Na základě výše uvedeného je tak prakticky lhostejno, zda se konkrétní žadatel domáhá „jen“ konkrétní informace (konkrétního dokumentu) ze soudního řízení (soudního spisu). Jediným kritériem v popsané situaci je skutečnost, zda je danou žádostí plněn (sledován) naléhavý veřejný zájem, či je sledován toliko „individuální“ zájem konkrétního žadatele, který zpravidla nedosahuje intenzity ospravedlňující prolomení zcela kategorického ustanovení informačního zákona chránícího neveřejnost soudního řízení (viz test proporcionality).

Pro úplnost zmiňuje povinný subjekt také možnosti, které dává § 44 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o.s.ř.“), ve znění pozdějších předpisů (důraz doplněn): „*Každému, kdo na tom má **právní zájem nebo kdo pro to má vážné důvody**, předseda senátu na žádost povolí, aby nahlédl do spisu a aby si z něho učinil výpisy nebo opisy, ledaže jde o spis, o němž právní předpisy stanoví, že jeho obsah musí zůstat utajen.*“

K tomu povinný subjekt odkazuje např. na usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 4. 2013, sp. zn. IV. ÚS 1194/13, které uvádí následující (důraz doplněn): „**Nahlížení do spisu proti tomu je věcí vedení soudního či dědického řízení, úzce související se zjišťováním a hodnocením skutkového stavu, a tak samostatné posuzování postupu orgánů veřejné moci zde nepřichází v úvahu. Zhodnocení, zda žadateli, který není účastníkem řízení, svědčí ve smyslu ustanovení § 44 odst. 2 o. s. ř. právní zájem či vážný důvod k nahlédnutí do spisu, je předně věcí předsedy senátu resp. soudního komisaře a pokud svůj závěr náležitě odůvodní, Ústavnímu soudu nepřisluší jeho důvody přehodnocovat.**“

Jak nicméně povinný subjekt uvedl již v úvodu předkládaného rozhodnutí, předseda senátu bude při posuzování žádosti o nahlížení do soudního spisu, která byla podána třetí osobou, pravděpodobně zvažovat i míru citlivosti daného soudního případu a i tyto úvahy mohou ovlivnit rozhodnutí, zda nahlížení do spisu povolí.

Povinný subjekt dále zmiňuje i možnost přístupu k informacím ze soudních spisů podle § 118 Kancelářského a spisového řádu Nejvyššího soudu (veřejně dostupný na webu www.nsoud.cz v sekci „Organizační dokumenty“, dále jen „KSŘ“), který upravuje „*Studium spisů úseku výkonu soudnictví z vědeckých a studijních důvodů*“. K rozhodování podle § 118 KSŘ je příslušný předseda Nejvyššího soudu. Povinný subjekt současně upozorňuje, že není jeho úlohou jakkoli předjímat, jak by bylo o případné žádosti předsedou soudu rozhodnuto. Z povahy a základního vymezení předmětného institutu lze nicméně usuzovat, že primárně dopadá na studenty (zejména na ty vykonávající odbornou praxi u Nejvyššího soudu), případně na osoby z akademického prostředí (např. z právnických fakult). Je nepochybné, že uvedený institut zcela jistě nedopadá na zpracování pro „novinářské“ (zpravodajské) účely.

V tomto ohledu je nutné si uvědomit, že se v případě „studijních“ (či „vědeckých“) účelů se nejedná o použití slov v obecném smyslu, která by bylo možné vnímat jako synonymum slova „nahlížit“. Úprava § 118 KSŘ naopak vede k závěru, že jejím smyslem je poskytnout určitý podklad pro studium spisů z odborných (vědeckých) důvodů. O uvedeném smyslu institutu § 118 KSŘ toliko pro „studenty a vědce“ svědčí mj. i ta zřejmá skutečnost, že v odst. 3 § 118 KSŘ se přímo hovoří o „studentech vykonávajících praxi“, tedy že studijní (či vědecké) účely se přímo vztahují k osobě, které se přístup do spisu povoluje, tedy studenta či vědce (akademika). V případě studia spisu podle ustanovení § 118 KSŘ tak studujícímu půjde zpravidla toliko o řešení právní otázky, tedy ne pouhé zjištění, „co se vlastně stalo“ (nebude se tak jednat o zájem např. „bulvárního charakteru“). Rovněž lze důvodně předpokládat, že příslušný spis se bude vztahovat k odborné právní oblasti, na niž se student či vědec ve své práci zaměřuje. Dále je nutné vycházet ze skutečnosti, že se v případě § 118 KSŘ o zcela mimořádný právní institut, jehož prostřednictvím zcela určitě není přípustné obcházet příslušnou zákonnou úpravu nahlížení do spisu. Povinný subjekt dodává, že každá žádost je vyhodnocována vždy individuálně.

O specifičnosti úpravy podle § 118 KSŘ svědčí i fakt, že je uvedena za obecnou úpravou ustanovení o nahlížení do spisu podle příslušných procesních předpisů. Studium soudních spisů z vědeckých či studijních důvodů tudíž přichází u Nejvyššího soudu v úvahu pouze u studentů či vědců, kteří z povahy věci nejsou účastníky daného řízení, ani nemají na nahlížení žádný „právní“ zájem ve smyslu příslušných procesních předpisů, jedná se toliko o podklad pro jejich studium či odbornou vědeckou práci.

Povinný subjekt pro úplnost uzavírá, že se v případě institutu studia „spisů úseku výkonu soudnictví z vědeckých a studijních důvodů“ jedná o zcela specifické řízení, k němuž KSŘ nestanovuje žádné opravné prostředky. Na základě úpravy KSŘ se tak jedná o výlučnou pravomoc předsedy Nejvyššího soudu.

V daných souvislostech povinný subjekt zcela na závěr rovněž dodává, že v rámci předkládaného rozhodnutí neuplatňuje jako důvod pro odmítnutí žádosti § 2 odst. 3 informačního zákona, který vylučuje aplikaci informačního zákona v případě, pokud „*zvláštní zákon upravuje jejich poskytování, zejména vyřízení žádosti včetně náležitostí a způsobu podání žádosti, lhůt, opravných prostředků a způsobu poskytnutí informací.*“ Obecná úprava nahlížení na základě právního zájmu podle o.s.ř. tyto náležitosti sice splňuje, k aplikaci důvodu podle § 2 odst. 3 informačního zákona by nicméně povinný subjekt přistoupil – s ohledem na svoji dosavadní praxi – pravděpodobně až ve chvíli, v níž by bylo požadováno poskytnutí podstatné části z předmětného spisu či jeho celé kopie, tedy nikoliv v případě žádosti o poskytnutí pouze jednoho či několika vybraných dokumentů.

Samotné rozhodnutí Nejvyššího soudu o dovolání je přitom vždy následně zveřejněno v pseudonymizované podobě na webu www.nsoud.cz. **V případě dosud neukončeného dovolacího řízení pak o to více vystupují do popředí důvody pro ochranu kategoricky neveřejných informací ze soudních spisů.** Pokud by text dovolání byl volně veřejně dostupný, pak by prakticky kdokoli mohl „hodnotit“, jak má Nejvyšší soud v dané věci o podaném dovolání rozhodnout. I při odhlédnutí od zcela nekvalifikovaných komentářů není možné předem vyloučit, že by se k dovolání mohly vyjadřovat i osoby právně vzdělané a sdělovat názory na možné rozhodnutí ve věci. Po vydání rozhodnutí by tak byla důvodně ohrožena hodnota autority soudní moci – zcela plauzibilně si lze představit komentáře typu „*jak mohl Nejvyšší soud výrokem rozhodnout A, když odborník XY přece tvrdil, že to bude B*“. Z uvedených důvodů je tak nanejvýše žádoucí chránit text dovolání před jeho zpřístupněním u dosud neukončených soudních řízení, aby byl rozhodujícímu orgánu dopřán prostor pro vynesení rozhodnutí. Pro úplnost a pro případné budoucí žádosti povinný subjekt dodává, že zpravidla ani po vydání rozhodnutí ve věci neshledává natolik závažné důvody, které by ospravedlňovaly poskytnutí kopie dovolání. Po vydání rozhodnutí sice ustupují důvody pro ochranu nestrannosti soudní moci, stále ale přetrvávají důvody pro ochranu autority soudní moci.

Projednávaná žádost mj. dále požaduje poskytnutí anonymizované kopie žádosti dovolatele o odložení vykonatelnosti dovoláním napadeného rozhodnutí. Povinný subjekt v tomto případě dodává, že žádost o odklad nebyla Nejvyššímu soudu zaslána jako samostatný dokument, nýbrž tato žádost byla součástí dovolání. I v tomto případě pak platí, že se jedná o dokument (či jeho část) ze soudního řízení (soudního spisu), který se veřejnosti neposkytuje. Předestřená argumentace k nemožnosti poskytnutí kopie dovolání tak plně dopadá i na žádost o poskytnutí žádosti o odklad vykonatelnosti napadeného rozhodnutí. Povinný subjekt ani na základě opětovně provedeného testu proporcionality neshledal důvod pro prolomení ochrany rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu. Povinný subjekt přihlédl v testu proporcionality zejména i k možnému zásahu do práva advokáta podnikat v případě, že by bylo poskytováno podání, kterým daný advokát Nejvyšší soud „přesvědčil“, že v dané věci je nezbytné rozhodnout o odkladu vykonatelnosti napadeného rozhodnutí. Povinný subjekt tak v tomto bodě neshledal důvody ani pro částečné vyhovění projednávané žádosti.

Pro úplnost povinný subjekt dodává, že s kopií dovolání včetně návrhu na odklad vykonatelnosti se seznámil toliko nahlédnutím, aniž by zakládal kopii dovolání do správního spisu k projednávané žádosti. Povinný subjekt zastává dlouhodobě názor, že nemůže „jen tak“ extrahovat jednotlivé dokumenty z procesních soudních spisů a zakládat je do správních spisů, jelikož se jedná o neveřejné dokumenty ze soudních spisů, jejichž další zpracování je silně limitováno právními předpisy (zejména příslušnými procesními předpisy). Povinný subjekt má za to, že posoudit zákonnost vydaného rozhodnutí, resp. existenci naléhavého právního zájmu na poskytnutí informací, je možné učinit i jen na základě obsahu předkládaného rozhodnutí.

Na základě zákonné výjimky z poskytování informací z rozhodovací činnosti soudu tak povinnému subjektu nezbylo, než projednávanou žádost ve vymezené části odmítnout, a to podle účinného znění § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona.

Povinný subjekt závěrem vysvětluje, že předkládané rozhodnutí nezasílá na v žádosti uvedenou e-mailovou adresu, která by byla vyhovující v případě kladného vyřízení žádosti (v případě přímého poskytnutí všech požadovaných informací nebo odkazem na již zveřejněné informace), nýbrž prostřednictvím poštovních služeb. A to proto, že podle § 19 odst. 4 zákona č. 500/2004, správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), může správní orgán doručovat na adresu pro doručování nebo elektronickou adresu účastníka řízení, pokud to nevyklučuje zákon nebo povaha věci. Podle § 19 odst. 5 správního řádu ve spojení s § 72 odst. 1 správního řádu **musí povinný subjekt doručit rozhodnutí do vlastních rukou**, což v případě doručení na adresu na udanou elektronickou adresu není zajištěno, neboť žádost neobsahuje uznávaný elektronický podpis ve smyslu zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce. E-mailová adresa je zpravidla vyhovující v případě poskytnutí informace, kdy informační zákon klade na povinný subjekt v doručovací fázi méně formálních povinností, avšak nemůže obstát při postupu podle § 15 informačního zákona, neboť povinný subjekt odesláním rozhodnutí na „běžnou“ e-mailovou adresu není schopen hodnověrně prokázat okamžik doručení. Po správní úvaze tak dospěl povinný subjekt k závěru, že uvedenou elektronickou adresu nemůže pro nesoulad s citovanými ustanoveními správního řádu akceptovat. Na základě výše uvedeného doručuje povinný subjekt předkládané rozhodnutí prostřednictvím provozovatele poštovních služeb na adresu trvalého pobytu, která byla uvedena v textu projednávané žádosti.

Poučení: Proti rozhodnutí o odmítnutí projednávané žádosti nebo její části je možné podle § 16 odst. 1 informačního zákona ve spojení s § 83 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, podat odvolání, které se podává Nejvyššímu soudu do 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení rozhodnutí. Lhůta pro podání odvolání začíná běžet následující den po doručení. O odvolání rozhoduje Úřad pro ochranu osobních údajů.

Odkaz na zveřejněnou informaci podle § 6 odst. 1 informačního zákona

Podle § 6 odst. 1 informačního zákona „pokud žádost směřuje k poskytnutí zveřejněné informace, může povinný subjekt co nejdříve, nejpozději však do sedmi dnů, místo poskytnutí informace, sdělit žadateli údaje umožňující vyhledání a získání zveřejněné informace, zejména odkaz na internetovou stránku, kde se informace nachází“.

Ke zbývajícím částem projednávané žádosti, která nebyla výrokem předkládaného rozhodnutí odmítnuta, tj. k bodům 2 a 4 projednávané žádosti, poskytuje povinný subjekt požadované informace prostřednictvím odkazu na jejich elektronicky dostupné kopie.

Požadovaná rozhodnutí jsou volně dostupná prostřednictvím internetu. Rozhodnutí Nejvyššího soudu je dostupné v rámci databáze pseudonymizovaných rozhodnutí Nejvyššího soudu na webových stránkách www.nsoud.cz. Rozhodnutí se zobrazí po zadání spisové značky **28 Cdo 1106/2023** do webového formuláře, konkrétně je rozhodnutí přes následující odkaz:

https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/E938F4FEC72EBC3AC12589BF003BA8B6?openDocument&Highlight=0,

Předcházející rozhodnutí soudů nižších stupňů jsou pak dostupná přes webové stránky www.justice.cz, konkrétně v oddíle „E-SLUŽBY A INFOSERVIS – E-JUSTICE – ROZHODNUTÍ SOUDŮ (JUDIKATURA)- Databáze rozhodnutí okresních, krajských a vrchních soudů“, kde stačí zadat spisovou značku soudu prvního stupně (**4 C 69/2019**) a následně ze dvou nabízených možností vybrat OS Praha-západ, po výběru rozhodnutí je možné se hned „prokliknout“ na rozhodnutí odvolacího Krajského soudu v Praze, vydané pod sp. zn. **21 Co 228/2022**. Citovaná rozhodnutí jsou dostupná i přes následující odkazy:

<https://rozhodnuti.justice.cz/rozhodnuti/415324>

<https://rozhodnuti.justice.cz/rozhodnuti/372879>

Poučení: Proti způsobu vyřízení žádosti můžete podle § 16a odst. 1 informačního zákona podat stížnost do 30 dnů od doručení. Lhůta začíná běžet následující den po dni doručení. Stížnost se podává Nejvyššímu soudu, který ji následně předloží Úřadu pro ochranu osobních údajů k rozhodnutí, pokud stížnosti sám zcela nevyhoví.

V Brně dne 20. 6. 2023

L. S.

Mgr. Václav Vlček

pověřený vyřizováním žádostí o informace
pověřený zastupováním funkce vedoucího oddělení styku s veřejností